

ОРГАНІЧНЕ ЗЕМЛЕРОБСТВО ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ СФЕРИ КРАЇНИ

Чалапчій Ю.О. студентка IV курсу, 41 – ек. групи факультету
плодоовочівництва, екології та захисту рослин.

Науковий керівник професор, доктор географічних наук – Сонько С.П.

Процес інтеграції України у світове економічне співтовариство повинен будуватися на спеціалізації української економіки з виявленням і нарощуванням унікальних конкурентних переваг. Зокрема, інтеграція агропромислового комплексу в світову економіку потребує дотримання чинних у світі вимог екологічної безпеки, зменшення ресурсоемності сільськогосподарської продукції та підвищення на цій основі її конкурентоспроможності. Саме тому екологічна спрямованість аграрного виробництва, подолання наслідків хіміко-техногенного шляху інтенсифікації сільського господарства України – один із найважливіших напрямів його розвитку в умовах сьогодення [1].

Термін “Органічне сільське господарство” (Organic Agriculture) запровадила Міжнародна федерація органічного руху (IFOAM) вже понад тридцять років тому, і саме він в англomовному світі став узагальнюючим терміном, коли мова йде про толерантну до природи сільськогосподарську діяльність. Проте в кожній країні існують свої традиції та мовні особливості. Так, у деяких країнах (Німеччина, Швеція, Данія, Норвегія) толерантні до природи способи агровиробництва називають “екологічними”. Інші країни (Швейцарія, Австрія, Італія, Франція та інколи Німеччина) використовують термін “біологічний”. Тому в Директиві ЄС 2092/91 від 24 червня 1991 року, яка регулює правила органічного агровиробництва та маркування органічної продукції і продуктів харчування, ці національні традиції й мовні особливості було взято до уваги, що зумовило офіційне закріплення всіх трьох термінів (“органічний”, “екологічний”, “біологічний”) та їх відповідних скорочень (“еко-” та “біо-”) у всіх офіційних документах Європейського Союзу щодо органічного сільського господарства. [2].

Характерними ознаками органічного землеробства є:

- радикальне обмеження сільськогосподарських хімічних засобів у виробництві та харчових хімічних засобів при переробці;
- визначення дозволених засобів і способів виробництва (критерії виробництва, тобто стандарти);
- вимога контролю за виробниками і постачальниками на предмет відповідності критеріям екологічного сільськогосподарського виробництва;
- умови й вимоги щодо маркування ринкових продуктів, які пропонуються до продажу, як екологічних (або біологічних чи органічних – все це синоніми) [3].

Основна ідея органічного землеробства є досить простою і передбачає, фактично, повернення першоджерел ведення сільського господарства, а саме – мінімальний обробіток ґрунту й повна відмова від застосування агрохімікатів та мінеральних добрив [4]. При цьому потрібно не забувати про основний

землеробський закон повернення, відкритого й обґрунтованого ще в серединні XIX століття Ю. Лібихом.

Водночас, академік НААНУ М.М. Городній вважає, що не слід огульно критикувати все позитивне, що дає використання засобів хімізації, замовчуючи досвід передових країн світу, які отримують високі і сталі врожаї високоякісної продукції завдяки науково обґрунтованому застосуванню добрив. Переведення землеробства на біологічне, як підтверджено країнами Західної Європи і США, приведе до зниження врожайності від 30 до 60%, чого допустити в Україні не можна [5].

У зв'язку із збільшенням попиту на органічну продукцію та відсутність належного нормативно-правового забезпечення та регулювання в даній галузі, Верховною Радою України було прийнято Закон "Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини", який вступає в чинність з 9 січня 2014 року [6].

Отже розвиток органічного сільського господарства є перспективним напрямом для України, адже це позитивно вплине на рівень здоров'я населення, розвиток сільської місцевості, підвищить рівень зайнятості сільського населення, розбудує заклади соціально-культурної сфери села, розвине "зелений" туризм та обмін досвідом між іноземними та вітчизняними учасниками ринку органічної продукції. Одним із шляхів отримання органічної продукції є вермикюльтура, при використанні якої відновлюються біологічні механізми підтримки природної родючості ґрунтів, отримується екологічно чиста сільськогосподарська продукція, та підвищується рентабельність сільськогосподарського виробництва.

Цьому сприятиме також потужний природно-кліматичний і ресурсний потенціал України, що дасть можливість зайняти достойну нішу серед виробників такої продукції в світі та забезпечить використання в повній мірі потенціалу сільського господарства і матиме позитивний вплив на навколишнє середовище.

Література:

1. Скальський В.В. Органічне землеробство: проблеми та перспективи / В.В. Скальський // Економіка АПК. – 2010. – № 4. – С. 48–53.
2. Микола Кобець. Органічне сільське господарство – що це таке? // Пропозиція (інформаційний щомісячник), № 6, 2006 [Електронний ресурс] / Микола Кобець. – Режим доступу : <http://www.propozitsiya.com>.
3. Вовк В. Сертифікація органічного сільського господарства в Україні / Органічні продукти харчування. Сучасні тенденції виробництва і маркетингу: Матеріали Міжнародного семінару. – Львів, 2004. – С. 3–7.
4. Патица В.П., Соломаха В.А. Перспективи використання, збереження та відтворення агробіорізноманіття в Україні. – К.: Хімджест, 2003. – С. 256.
5. Городній М.М. Стале землеробство – проблеми і шляхи вирішення / М.М. Городній // Стан земельних ресурсів в Україні: проблеми, шляхи вирішення. Зб.

доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції. – К.: – 2001. – С. 32–37.

6. Закон України “Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини” від 03.09.2013 № 425-VII [Електронний ресурс] режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.